

**Zkušenosti s PPPD
z pohledu doprovázející služby
pro pěstounskou rodinu
na přechodnou dobu**

Amalthea o.s.
Ria Černá

Co je „doprovázení“

- terénní sociální pracovník v rodině – dle potřeb členů rodiny**
- úkoly služby vychází z pokynů OSPOD dítěte a uzavřené Dohody o výkonu pěstounské péče**
- servis služeb pro pěstounskou rodinu a dítě umístěné v PPPD (podpora, kontrola, vzdělávání)**

Koho jsem doprovázela...

- sedmiletá dívka**
- pěstouni na přechodnou dobu (čtyřčlennou rodinu tvoří 2 dospělí, 2 vlastní děti)**
- pěstounka pro dlouhodobou péči (v domácnosti žije sama, v partnerském svazku)**

Jak byla přechodná rodina k pěstounství připravována...

- individuální příprava a vyhodnocení rodiny (15 hodin v domácnosti)
- skupinová příprava pro dospělé (32 hodin společně s dalšími zájemci o NRP)
- skupinová příprava pro děti (4 hodiny s dalšími dětmi z rodin zájemců o NRP)

Výhody:

- vybudovaný vztah pracovníka s rodinou
- podrobná znalost životního příběhu pěstounů a jejich možností a limitů, vzdělávacích potřeb

Období před přijetím dívky do rodiny

- rodina v kontaktu se „svým“ pracovníkem i v době čekání na přijetí dítěte (provázení, novinky ze systému, novely...)
- dokončení některých osobních témat z přípravy
- další vzdělávání ve stanovených tématech

Příchod dítěte do rodiny

- **pěstouni ve spolupráci s klíčovým pracovníkem při rozhodování, zda dítě do rodiny přijmout, příprava vlastních dětí na příchod konkrétního dítěte (*→ využití opory při rozhodování, při vstupu dítěte do rodiny*)**

Komplikace:

- **individuální plán ochrany dítěte nebyl zpracován**
- **neproběhla případová konference, kde by byly vyjasněny role jednotlivých subjektů**

Co je třeba v době příchodu dítěte do PPPD udělat příště jinak?

1. je-li to možné, mít IPOD ještě před příchodem dítěte do PPPD

- je podkladem pro párování, pro porovnání potřeb dítěte a možností rodiny
- slouží jako základní materiál pro pěstouny PPPD – obsahuje cíle, které budou plnit!

2. vždy svolat případovou konferenci za účasti všech subjektů a domluvit – kdo co kdy jak udělá a jak se předávají informace; datum dalšího vyhodnocení v rámci PK

Subjekty a role v procesu PPPD

- dítě**
- rodiče či širší rodina**
- pěstouni PPPD**
- OSPOD dítěte**
- OSPOD pěstounů**
- služba pro rodiče**
- služba pro pěstouny**
- Krajský úřad jako koordinátor procesu PPPD**
- krajské úřady vyhledávající event. novou rodinu**
-
- event. noví dlouhodobí pěstouni a jejich OSPOD**

Služba pro pěstounskou rodinu

- delegována či objednána ze strany OSPOD pěstounů a KÚ
- **role:** podpora, vzdělávání a kontrola výkonu PPPD
- **pro koho:** pěstouni, vlastní děti v rodině, **event. dítě v PPPD!**
- **jak často:** dle potřeb rodiny
- **kde:** přímo v rodině
- **co konkrétně:** poradenství, reflexe, krizová intervence, komunikace s dalšími subjekty kolem dítěte, pomoc při kontaktu s vlastní rodinou, zprostředkování dalších služeb (terapeutických, supervizních, odlehčovacích), vzdělávání

Služba pro dítě v PPPD delegovaná od OSPOD dítěte

- zpracování a pomoc s realizací IPOD
- provázení dítěte procesem PPPD (Kniha života, terapeutický příběh pro zvládnutí přechodu,...)

→ dítě ví, kde je, proč tam je, co s ním bude dál, má prostor pro zpracovávání traumatu, může se navázat na pečující osobu...

Co je obsahem IPOD

- **důvod zahájení SPO + vyhodnocení situace rodičů**
- **všechny oblasti vývoje dítěte, potřeby a cíle v péči (historie dítěte, vlastní rodina a kontakt s ní, zdraví, citový vývoj a chování, identita dítěte, náhradní rodina, sociální vztahy, vzdělání, zájmy a talenty, sebeobsluha) + stanovené termíny a osoby odpovědné za realizaci!**
- **plán dalšího umístění – návrat do vlastní rodiny, dlouhodobá PP či adopce**
- **plán přechodu dítěte**
- **datum přehodnocení**
- **subjekty, které plán mohou sdílet**

Jaká je vlastně role pěstounů na přechodnou dobu?

- zajistit dítěti **BEZPEČÍ**
- odborníci, kteří **nejlépe budou vědět, co dítě dále potřebuje („realizátoři cílů v IPOD“)**
- musí být připraveni tak, aby byli **schopni efektivně a otevřeně komunikovat**, aby byli schopni **pomáhat při přechodu** dítěte z jejich péče
- potřebují **servis služeb**, aby se o dítě mohli starat kvalitně (služby, finance)
- OSPOD pěstounů **dohlíží, aby se služby pěstounům dostaly v potřebném rozsahu a kvalitě** (vykonává sám či deleguje na doprovázející službu pověřené osoby k SPO)

Koordinace a komunikace v rámci PPPD

- klíč k úspěchu je dobrá komunikace a předávání informací
- všichni vychází z IPOD – podílí se na realizaci a aktualizaci
- všichni ví, komu předávat informace, kdy a jaké
- **nejvíce informací potřebují pěstouni a dítě v PPPD!**

Příprava přechodu dítěte z PPPD do trvalé péče

- rozhoduje OSPOD dítěte – ideálně na základě PK
- sestavení plánu „seznámení“
- informace pro přechodnou pěstounskou rodinu
„máme pro dítě rodinu“
- seznámení s dlouhodobou pěstounkou (obavy, představy, očekávání, možnosti – ve vztahu k dítěti, k přechodné pěstounské rodině, k budoucnosti)
„máme dítě, které Vás potřebuje“
- seznámení přechodných pěstounů s dlouhodobou pěstounkou – sdílení IPOD, obav, aktuálního stavu dítěte
„co od obou rodin teď dítě potřebuje?“

Příprava přechodu dítěte z PPPD do trvalé péče

- s dítětem – první nezávazné informace (navazují na práci s dítětem předtím)

„někdo za Tebou přijede a chce se s Tebou seznámit“

- seznámení – neformálnost, spontánnost (dobré místo, dobré načasování, podpora všech zúčastněných)

„poprvé se vidíme a zjišťujeme, jak si vzájemně voníme“

- rozhodnutí, zda bude seznamování a přechod pokračovat

„každý si řekneme, zda se chceme ještě vidět...“

Realizace přechodu dítěte z PPPD do trvalé péče aneb když všichni souhlasí s přechodem...

- sestavení **plánu „přemístění“** a aktualizace IPOD
- domluva přechodu **v čase** (pár hodin, celý den, víkend,...), konkrétních **termínů návštěv**
- pravidelné **vyhodnocení** z pohledu všech zúčastněných (i dítě!)
- domluva, co dítě dostane **sebou do nového domova**
- s dítětem – „plán přechodu“ (stěhovací kalendář, přechodové předměty... - **psychická příprava na fyzický přechod**) – **DÍTĚ VÍ, KAM KDY KE KOMU A PROČ PŮJDE...**

Dokončení přechodu, provázení po přechodu

- podpora „v prvních dnech“ (týdnech, měsících...)
- nový OSPOD, nová doprovázející služba
- pravidelné zhodnocení z pohledu všech (i dítěte)
- nastavení kontaktu dítěte s přechodnou rodinou
- „opouštění“ dítěte – pěstounská rodina PPPD, doprovázející služba
- vyhodnocení PPPD (+ otázka dalšího dítěte do PPPD)

Výhody PPPD

- dítě má **možnost se připoutat** k pěstounům, mít nablízku stálou pečující osobu
- dítě **neztrácí rodinný model**
- dítě má **plnou pozornost a péči** (a to i v situaci, kdy zažilo trauma a potřebuje pomoc akutně!)
- díky stálé a intenzivní péči o dítě pěstouni mohou dobře rozpoznávat, co dítě potřebuje, na co reaguje, co funguje, na co si dát pozor - co nedělat atd... a to potom **předat rodičům, dlouhodobým pěstounům, osvojitelům**

Nevýhody PPPD

- **náročnost na koordinaci a komunikaci**
- **nutnost zapojit kreativitu a vyjít z běžných zajetých řešení (např. přesvědčit soudce, mluvit více s rodiči, vysvětlovat všem, co je PPPD, nebát se předsudků, přijmout fakt, že „přechodně navázaný vztah je pro dítě lepší než žádný vztah“!!)**
- **je málo dlouhodobých rodin, ze kterých lze vybírat pro dítě tu nejlepší rodinu**

občanské sdružení
AMALTHEA

Děkuji za pozornost!

ria@amalthea.pardubice.cz

DĚTI POTŘEBUJÍ RODINU!

